

Reakce na dopis Michela Fleischmanna ze dne 25. 8. 2017 adresovaný Radě ČRo ve věci stížnosti na generálního ředitele Českého rozhlasu

Proti tvrzením, domněnkám a závěrům Michela Fleischmanna, která uvádí ve svém dopisu z 25. srpna 2017, která zveřejnil v rozhovoru pro týdeník Euro a která opakuje veřejně i při četných jiných příležitostech, např. na různých mediálních konferencích, považuji za nutné se ohradit.

Český rozhlas i já coby jeho generální ředitel jsme vždy volili v případě digitalizace rozhlasového vysílání komunikaci maximálně korektní a transparentní. Můj článek v týdeníku Euro je pouze a jen reakcí na rozhovor s Michelem Fleischmannem v témže periodiku. Michel Fleischmann v tomto rozhovoru nevybíravým způsobem útočí na Český rozhlas a na jeho rozměr média veřejné služby – přes jeho poslání až po jeho hospodaření a strategické směřování. Povinností generálního ředitele Českého rozhlasu je, aby se v podobné chvíli své instituce zastal, bránil ji a uvedl věci na pravou míru. To se také stalo v článku, který byl na žádost Českého rozhlasu v týdeníku Euro následně zveřejněn – jako odpověď na zkrslující tvrzení Michela Fleischmanna. Obsah mého článku je korektní, věcný, pravdivý a svou formou a stylistikou odpovídá danému žánru a rubrice, ve které byl uveřejněn. Český rozhlas nevyvolává zbytečné půtky, ale je moderním a sebevědomým médiem celospolečenského významu, které nemůže tolerovat, aby byla veřejně poškozována jeho dobrá pověst.

Nad rámec argumentů, kterými jsem reagoval na tvrzení Michela Fleischmanna pro týdeník Euro, doplňuji další.

Český rozhlas musí postupovat v souladu se zákonem č. 494/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o Českém rozhlasu (dále jen „ZČRo“). Provozování zemského digitálního rozhlasového vysílání stanovuje Českému rozhlasu § 3 odst. (1) písm. e) ZČRo, podle kterého Český rozhlas naplňuje veřejnou službu v oblasti rozhlasového vysílání tím, že „*provazuje zemské digitální vysílání tak, aby zajistil naplňování úkolů veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání, které odpovídá stavu rozvoje vysílacích technologií a služeb. Využívá přitom zejména části kmitočtového spektra umožňující pokrytí území České republiky rozhlasovými programy a dalším obsahem v pásmu vyhrazeném podle národní kmitočtové tabulky pro zemské digitální rozhlasové vysílání, a to zejména ve III. televizním pásmu*“. Veřejnou službu v oblasti rozhlasového vysílání se podle § 2 odst. (1) ZČRo rozumí „*tvorba a šíření rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky a do zahraničí*“. Mezi naplňování veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání také patří povinnost vyvíjet činnosti v oblastech nových vysílacích technologií a služeb.

ZČRo programy šířené prostřednictvím zemského digitálního rozhlasového vysílání, podobně jako programy šířené v pásmu dlouhých a středních vln, nad rámec naplňování úkolů veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání nijak nespecifikuje ani nelimituje, na rozdíl od analogového vysílání v pásmu velmi krátkých vln a vysílání v televizním digitálním multiplexu, kde zákon výslovně určuje provozování tří celoplošných stanic, resp. v případě analogového vysílání v pásmu velmi krátkých vln ještě rozhlasových programů regionálních studií a stanice ČRo Plus.

Opatření ve shrnujícím závěru Návrhu rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu schváleného vládou usnesením č. 730 ze dne 24. srpna 2016 (dále jen „Návrh“), na které odkazuje Michel Fleischmann ve svém podání, zahrnují jako 1. bod pro gestora, kterým je ČTÚ, úkol „*Vyhradit Českému rozhlasu rádiové kmitočty v souladu s postupy podle zákona o elektronických komunikacích (zákon č. 127/2005 Sb.) na dobu 2016-2021*“ a jako 2. bod „*Zahájit řádné zemské digitální vysílání Českého rozhlasu*“. Individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů rozhlasové služby pro Prahu, Brno Ostravu a Plzeň tak Českému rozhlasu udělil Český telekomunikační úřad s platností do 31. 12. 2021. ČTÚ v těchto individuálních oprávněních specifikoval, že „*držitel oprávnění je oprávněn na přiděleném bloku rádiových kmitočtů šířit rozhlasové programy prostřednictvím digitálního vysílání ve standardu T-DAB+, případně šířit jiné multimediální aplikace založené na technologii Eureka 147*“.

za předpokladu dodržení mezinárodních závazků vyplývajících pro využívání pásma z Regionální dohody k plánování digitální zemské rozhlasové služby pro kmitočtová pásma 174-230 MHz a 470-790 MHz, Ženeva 2006“. ČTÚ jako nezávislý ústřední orgán státní správy nad takto stanovený rámec v individuálních oprávněních pro Český rozhlas programy nijak nespécifikoval ani nelimitoval.

Ostatně i Návrh předpokládá, jak Michel Fleischmann ve svém podání uvádí, že je možné, aby Český rozhlas - v případě nenaplnění kapacity multiplexu programy soukromých provozovatelů – naplnil případnou volnou přenosovou kapacitu multiplexu tak, aby byl využíván účelně a efektivně. Právě rozšíření obsahu vysílání totiž představuje hlavní benefit digitálního vysílání, jak je zdůrazněno i ve vládou schváleném Návrhu rozvoje digitálního vysílání ČRo. Český rozhlas takový obsah nabízí vedle svých programů ČRo Radiožurnál, ČRo Dvojka, ČRo Vltava, ČRo Plus a programů regionálních studií také programy ČRo Wave, ČRo Junior, ČRo D-dur, ČRo Jazz a ČRo Rádio Retro. Těchto pět programů vzhledem k volné kapacitě multiplexu Český rozhlas zařazuje formou testu, což je zřetelně vyznačeno v názvech i v identifikaci těchto stanic na display přijímačů.

Programy ČRo Wave, ČRo Junior, ČRo D-dur, ČRo Jazz a ČRo Rádio Retro splňují úkoly a kritéria naplňování veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání, jak jsou definovány ve výše citovaném ustanovení ZČRo zejména z hlediska vytváření a šíření programů pro všechny skupiny obyvatel tak, aby programy sloužily společenským, demokratickým a kulturním potřebám občanů ve smyslu Amsterodamského protokolu a odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti. Tyto programy Český rozhlas vysílá již několik let, dva z nich dokonce deset let, v žádném případě tedy nepředstavují „plánované nové významné audiovizuální služby“, jak je uvádí Sdělení Evropské komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01).

Z hlediska možnosti poskytování volných kapacit rozhlasového multiplexu pro provozovatele rozhlasového vysílání s licenci, příp. registrací se Český rozhlas musí řídit platnými právními předpisy. Poskytování volných kapacit však v ZČRo ani v jiných platných právních předpisech v současné době upraveno není (na rozdíl např. od experimentálního televizního digitálního vysílání od roku 2000, ve kterém na základě zákonné úpravy šířily své programy v jednom multiplexu společně Česká televize, Český rozhlas a soukromí televizní i rozhlasoví provozovatelé vysílání).

Jakkoli je Český rozhlas dle § 11 odst. (1) ZČRo oprávněn vykonávat za podmínek stanovených právními předpisy podnikatelskou činnost, musí souviset s předmětem jeho činnosti a nesmí ohrozit jeho úkoly dle § 2 ZČRo. Finanční zdroje může ČRo používat k plnění svých úkolů podle § 2 a 3 ZČRo. Pokud by Český rozhlas provozoval multiplex T-DAB pro účely komerčního vysílání ostatních provozovatelů, taková činnost by nenaplnila kritéria veřejné služby ani podnikání, které podle ZČRo musí souviset s veřejnou službou.

Z právních analýz vyplývá, že stávající absence legislativních pravidel poskytnutí volných kapacit multiplexu Českým rozhlasem pro soukromé provozovatele vylučuje (chybí např. kritéria pro výběr potencionálních zájemců ze strany soukromých provozovatelů vysílání, ekonomická pravidla pro provoz multiplexu, není řešena otázka nedovolené veřejné podpory atd.). Český rozhlas by se za tohoto stavu poskytnutím takových kapacit soukromým provozovatelům dopouštěl porušování platných právních předpisů, kterými se musí řídit.

Z platných právních předpisů, jakož i z Kodexu ČRo je dále Český rozhlas zavázán povinností nakládat s finančními prostředky a s ostatním majetkem s péčí řádného hospodáře v zájmu naplňování zákonem uloženého závazku poskytování služby veřejnosti. Nabízet v rozhlasovém digitálním multiplexu pouze celoplošné a regionální programy a program zaměřený výlučně na zpravodajství, publicistiku a vzdělávací pořady, které jsou dostupné v analogovém vysílání v pásmu velmi krátkých vln, a ponechat zbylou kapacitu multiplexu neobsazenou, by zcela zjevně nebylo hospodárné. Rozhlasové poplatky slouží k financování veřejné služby Českého rozhlasu. Lidé placením poplatků přispívají na celou kapacitu multiplexu. Tento prostor by tak měl být plný a nabízet za dané finanční prostředky pro veřejnost maximum programové nabídky.

K podání Michela Fleischmanna je třeba také uvést, že v něm uvádí nepřesné informace i tím, že věty z materiálů, na které odkazuje, i slova ze svého rozhovoru pro Euro vytrhuje ze souvislostí.

Např. v odpovědi na poslední otázku ve svém rozhovoru pro Euro ze dne 19. června 2017 napadá Český rozhlas, když uvádí: „*Údajně chce vedení ČRo tyto peníze /M. F. miní vratku DPH/ vložit do rozvoje digitálního rozhlasového vysílání, přitom jsou to dost možná vyhozené peníze.*“

A k digitalizaci se v uvedeném rozhovoru nevyjadřuje Michel Fleischmann pouze v závěrečném odstavci, jehož část cituje ve svém podání, ale také v odpovědi na otázku „**Nevěříte digitálnímu rádiu DAB?**“, když uvádí: „*Problém je vtom, že již nyní je to poměrně zastaralá technologie oproti řešení založenému na datových tocích. Navíc to bude vyžadovat nějaký souběh analogového a digitálního terestrického vysílání, který bude muset někdo zaplatit. Dnes na to nikdo kromě veřejnoprávních institucí nemá a také úroveň distribuce signálu nevykazuje kvalitu, kterou bychom očekávali. Zkuste si v Praze naladit a poslechnout DAB rádio, budete mít velké problémy. Oproti tomu datové služby, třeba přes smartphone, jsou nepoměrně kvalitnější.*“

Michel Fleischmann, resp. rozhlasové stanice, za které dle zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen „ZRTV“) nese odpovědnost, tak porušují ZRTV. V souladu s přechodnými ustanoveními ZRTV zavedenými zákonem č. 196/2009 Sb. Čl. II se dle bodu 1. musel písemně zavázat, že bude ve svém vysílání podporovat přechod na zemské digitální rozhlasové vysílání, aby byl oprávněn získat tzv. transformační licenci platnou do 10. října 2025. Tato ustanovení o transformační licenci, která se vztahují na všechny provozovatele rozhlasového vysílání, a nárokovost na udělení takové licence za splnění v ZRTV stanovených de facto pouze formálních podmínek znamenala v roce 2009 zásadní zmrazení vývoje rozhlasového trhu, protože obešla povinnost soukromých provozovatelů vysílání žádat znovu po dvojím uplynutí licenční doby, tj. po uplynutí dvakrát osmi let Radu pro rozhlasové a televizní vysílání v novém licenčním řízení o novou licenci v konkurenci s případnými dalšími novými zájemci o rozhlasové vysílání.

Podle bodu 7. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání dokonce rozhodne o odebrání transformační licence, pokud provozovatel vysílání opakovaně poruší svůj písemný závazek o podpoře přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání, který byl předpokladem pro takovou výhodu, kterou uvedenou novelou komerční provozovatelé vysílání získali i přes negativní stanovisko Ministerstva kultury i Českého telekomunikačního úřadu v roce 2009, kdy postupně měla většinu provozovatelů rozhlasové vysílání končit 16 letá lhůta platnosti licencí.

Český rozhlas vnímá vládou schválený Návrh jako jeden z podkladů k dalšímu rozvoji zemského digitálního vysílání celého českého rozhlasového trhu. K tomu je třeba také zdůraznit, že Český rozhlas přistupuje ke všem distribučním platformám na základě principu technologické neutrality a podporuje každou platformu, která efektivně šíří programy ČRo k posluchačům. V současné době vysílá ČRo na sedmi různých platformách (analogových i digitálních) a zároveň sleduje a vyhodnocuje aktuální technologický vývoj.

Takový postup je zcela v souladu se Strategií správy rádiového spektra, kterou vláda přijala usnesením č. 421/2015 a na kterou Michel Fleischmann ve svém dopisu také odkazuje. Tento zásadní strategický materiál z května 2015, který vypracoval Český telekomunikační úřad, v kapitole 6.4.3.2. **Technologie digitálního vysílání** charakterizuje technologii zemského digitálního rozhlasového vysílání DAB/DAB+ jako nejrozšířenější technologii a pro Evropu perspektivní řešení. Tato Strategie výslovně uvádí: „*Systémy DAB nabízejí jak kvantitativní zlepšení rozhlasového zvukového vysílání (možnost distribuce až 20 programů v každém kmitočtovém bloku – multiplexu), tak kvalitativní zlepšení (vyšší kvalita zvuku, v určitých podmínkách i lepší kvalita příjmu; doplňkové služby – např. informace o situaci v dopravě). Pokrytí území signálem DAB může být realizováno obvykle lokálně, regionálně nebo celostátně. Technologické rozšíření platformy DAB-IP umožňuje distribuci obsahu také v mobilních sítích, a to spolu s možností multimediální distribuce obsahu (vč. televize).*“

generální ředitel

Současné řešení, určené platným zákonným rámcem, Český rozhlas vždy chápal a nadále chápe s ohledem na vládou schválený **Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu jako otevřené a je připraven poskytnout volné kapacity multiplexu soukromým provozovatelům ihned po odstranění zákonných překážek.**

Český rozhlas svými kroky v oblasti digitalizace rozhlasového vysílání chce ovšem dostát svým zákonným povinnostem a tomu, co od něj společnost oprávněně očekává. ČRo také opakovaně vybízí zástupce soukromých rádií ke spolupráci a nabízí know-how získané v tomto procesu všem účastníkům trhu. Není to Český rozhlas, kdo brání rozvoji a dalšímu šíření rozhlasové digitalizace a znemožňuje soukromému sektoru vstup do digitálního multiplexu nebo snad dokonce koordinaci dalších multiplexů, která je plně v kompetenci ČTÚ jako regulátora přenosu, ale naopak APSV svými legislativními a dalšími aktivitami oddaluje plně spuštění rozhlasové digitalizace až za rok 2021.

Jsem přesvědčen, že v podmínkách současných platných právních norem a uvedeného vládního návrhu postupoval Český rozhlas při zahájení a provozu řádného zemského digitálního vysílání správně.

Pro úplnost doplňuji, že Radě Českého rozhlasu jsem 13. prosince 2016 postoupil vládou schválený „Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu“, a to včetně předkládací zprávy a zprávy o vypořádání připomínek dotčených institucí. Situační zprávu Českého rozhlasu o vývoji digitalizace (stav k 22. červnu 2017), ve které je uvedený Návrh a postup Českého rozhlasu v oblasti digitálního zemského rozhlasového vysílání rozsáhle popsán, pak Rada vzala na vědomí na své 6. veřejné schůzi 28. června 2017 usnesením 61/17.

Mgr. René Zavoral v.r.